

**ADVIES¹ 2017/08 VAN DE RAAD VAN HET INSTITUUT VAN DE
BEDRIJFSREVISOREN**

De Voorzitter

Correspondent
sg@ibr-ire.be

Onze referte
TD/EV/ev

Uw referte

Datum
29.11.2017

Geachte Confrater,

Betreft: Boek XX Insolventie Wetboek economisch recht – impact van de toepassing ervan op de bedrijfsrevisor

Inleiding

De wet van 11 augustus 2017 houdende invoeging van het Boek XX “Insolventie van ondernemingen”, in het Wetboek van economisch recht, en houdende invoeging van de definities eigen aan Boek XX en van de rechtshandhabingsbepalingen eigen aan Boek XX in het Boek I van het Wetboek van economisch recht² ingevoegd in het Wetboek economisch recht (WER) voegt een nieuw boek Insolventie van ondernemingen toe aan het WER

Deze wet treedt in werking op 1 mei 2018.

Het toepassingsgebied omvat alle ondernemingen, inclusief vrije beroepen, landbouwers en VZW's.

Deze wet beoogt de wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de onderneming (WCO) en de Faillissementswet van 8 augustus 1997 (Faill. W.) te moderniseren, coherent te maken en in boek XX WER te integreren. De krachtlijnen zijn de volgende:

- 1) modernisering van de preventieve en repressieve luiken van de procedures;
- 2) informatisering van het insolventiedossier (reeds via het door wet van 1 december 2016 ingevoerd centraal register solvabiliteit) ;
- 3) uitbreiding van het toepassingsgebied *ratione personae* tot ondernemingen;

---

¹ Via adviezen ontwikkelt het Instituut de rechtsleer inzake de audittechnieken en de goede toepassing door de bedrijfsrevisoren van het wettelijk, reglementair en normatief kader dat de uitoefening van hun beroep regelt (art. 31, §7 van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren); enkel de normen en aanbevelingen zijn bindend.

² BS 11 september 2017.

- 4) promotie van “een tweede kans” en niet-stigmatisering van mislukkingen;
- 5) beëindiging van discussies in de rechtspraak omtrent de regels inzake verschoonbaarheid en afsluiten van minnelijk akkoord buiten gerechtelijke procedure;
- 6) invoering van een coherent geheel van regels van bestuurdersaansprakelijkheid (“*wrongful trading*”);
- 7) incorporatie van internationale dimensie van het insolventierecht; en
- 8) beëindiging van inefficiënties en van controverses in de rechtsleer.

Hierna vindt u de voornaamste aspecten met betrekking tot de bedrijfsrevisoren.

1) Gerechtelijke reorganisatie en tussenkomst van de economische beroepsbeoefenaars

De opdrachten van de economische beroepsbeoefenaars in de WCO werden lichtjes aangepast. Zo spreekt men niet langer van toezicht op, maar van bijstand ter gelegenheid van het opstellen van de boekhoudkundige staat.

Artikel XX.23, § 3 WER wijzigt lichtjes (in het vet) huidig artikel 10, vijfde lid WCO:

*“§ 3. De externe accountant, [...] de externe erkend boekhouder, de externe erkend boekhouder-fiscalist en de bedrijfsrevisor die in de uitoefening van hun opdracht gewichtige en overeenstemmende feiten vaststellen die de continuïteit van de **economische activiteit** van de schuldenaar in het gedrang kunnen brengen, lichten deze laatste hiervan **schriftelijk** op een omstandige wijze in, in voorkomend geval via zijn bestuursorgaan. Indien de schuldenaar binnen een termijn van een maand vanaf die kennisgeving niet de nodige maatregelen treft om de continuïteit van de **economische activiteit** voor een minimumduur van twaalf maanden te waarborgen, kan de externe accountant, **de externe erkend boekhouder, de externe erkend boekhouder-fiscalist, of de bedrijfsrevisor** de voorzitter van de rechtbank van koophandel daarvan schriftelijk inlichten. In dat geval is artikel 458 van het Strafwetboek niet toepasselijk.”*

De Memorie van toelichting stelt hieromtrent³:

“Ten opzichte van de voorgaande situatie worden twee elementen gewijzigd. Voortaan is er ook voor de externe erkend boekhouder en de externe erkend boekhouderfiscalist in de mogelijkheid voorzien om desgevallend de voorzitter

---

³ Wetsontwerp houdende invoeging van het Boek XX “Insolventie van ondernemingen”, in het Wetboek van economisch recht, en houdende invoeging van de definities eigen aan Boek XX en van de rechtshandhabingsbepalingen eigen aan Boek XX in het Boek I van het Wetboek van economisch recht ingevoegd in het Wetboek economisch recht, *Parl. St.*, Kamer, 2016-2017, nr. 2407/001, p. 44.

van de rechtbank schriftelijk in te lichten en dus bij te dragen tot de bewaking van de continuïteit.

Daarnaast is de externe belastingconsulent niet langer opgenomen in dit artikel. Overeenkomstig de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen mag hij zich immers niet inlaten met boekhoudkundige werkzaamheden voor derden; de opdrachten die van de economische beroepsbeoefenaars gevraagd worden in het kader van deze wetgeving zijn specifieke werkzaamheden waarvoor een boekhoudkundige kennis en bekwaamheid vereist is.”

Artikel XX.25, § 3, tweede lid WER wijzigt lichtjes (in het vet) huidig artikel 12 WCO:

*“De kamer of de rechter **verslaggever** mag bij de externe accountant, de externe erkend boekhouder, de externe erkend boekhouder-fiscalist en de bedrijfsrevisor van de schuldenaar, inlichtingen inwinnen nopens de aanbevelingen die zij gedaan hebben aan de schuldenaar en, in voorkomend geval, nopens de maatregelen die genomen zijn om de continuïteit van de **economische activiteit** te waarborgen. In dat geval is artikel 458 van het Strafwetboek niet van toepassing.”*

Artikel XX.41, § 2, 5° WER wijzigt (in het vet) huidig artikel 17, § 2, 5° WCO en vervangt “toezicht” door “bijstand”:

*“5° een boekhoudkundige staat die het actief en het passief weergeeft en de resultatenrekening die maximum drie maanden oud is, opgesteld **met de bijstand van hetzij een bedrijfsrevisor, hetzij een externe accountant, hetzij een externe erkend boekhouder of een externe erkend boekhouder-fiscalist;**”*

De Memorie van toelichting verduidelijkt nog het volgende inzake de commissaris⁴:

“Het is evident dat de bedrijfsrevisor die als commissaris van de onderneming een opdracht van de wettelijke controle van de jaarrekening uitvoert, op geen enkele manier mag betrokken worden bij het opstellen van de balans en resultatenrekening of de begroting van die onderneming, en dit omwille van de onafhankelijkheidsvoorschriften. Voor zover de boekhoudkundige staat is opgesteld door of de begroting is voorbereid door het bestuursorgaan, kan de commissaris daarentegen wel de voormelde objectiveringsopdracht uitvoeren,

---

⁴ Wetsontwerp houdende invoeging van het Boek XX “Insolventie van ondernemingen”, in het Wetboek van economisch recht, en houdende invoeging van de definities eigen aan Boek XX en van de rechtshandhavingsbepalingen eigen aan Boek XX in het Boek I van het Wetboek van economisch recht ingevoegd in het Wetboek economisch recht, *Parl. St.*, Kamer, 2016-2017, nr. 2407/001, p. 57.

of zelfs een controle- of verificatieopdracht in toepassing van specifieke controlenormen met het oog op een sterker vertrouwen in de voorgelegde financiële stukken uitvoeren.”

Met ingang van 1 mei 2018 dient de Interinstitutenaanbeveling van 8 juni 2016 inzake de opdrachten voor de bedrijfsrevisor, de externe accountant, de externe belastingconsulent, de externe erkende boekhouder of de externe erkende boekhouder-fiscalist in het kader van artikel 10, vijfde lid, artikel 12, § 1, vijfde lid, en artikel 17, § 2, 5° en 6° WCO bijgevolg te worden geïnterpreteerd in het licht van de voormelde bepalingen van Boek XX WER.

Het Instituut is bezig met het formuleren van toelichting en het organiseren van vorming hieromtrent.

2) Faillissement en tussenkomst van de economische beroepsbeoefenaars

Artikel XX.147 WER wijzigt artikel 54 Faill. W. en voorziet in een opdracht voor de economische beroepsbeoefenaars:

“De curatoren ontbieden de gefailleerde om in zijn tegenwoordigheid de boeken en bescheiden vast te stellen en af te sluiten.

De curatoren gaan over tot verificatie [...] van de balans. Voor zover blijkt dat aanzienlijke correcties noodzakelijk zijn, of wanneer geen balans is neergelegd bij de aangifte van staking van betaling, kunnen zij die opmaken, eventueel nadat de bestuurders en de zaakvoerders van de failliete rechtspersoon hoofdelijk veroordeeld werden tot betaling van de kosten voor de opmaak van de balans.

[...] Zij kunnen de hulp inroepen van een externe boekhouder (-fiscalist), een externe accountant of een bedrijfsrevisor met het oog op de opmaak van de balans.

De balans wordt gevoegd bij het faillissementsdossier.”

3) Impact van de toepassing van de insolventiewetgeving op de bedrijfsrevisor - draaiboek

§ 1, *in fine* en § 2 van artikel XX.1 WER voorzien:

“De Koning bepaalt de nadere toepassingsregels van dit boek voor de vrije beroepen en hun verenigingen.

De bepalingen van dit boek gelden onverminderd het bijzondere recht dat de geregementeerde vrije beroepen of de ministeriële ambtenaren en notarissen betreft, met inbegrip van de toegang tot het beroep, de beperkingen aan het

beheer en de overgang van het vermogen en de eerbiediging van het beroepsgeheim.“

Samen met de Federatie Vrije Beroepen (FVB) en het Platform Ordes en Instituten werkt het IBR momenteel op volgende vlakken:

- procedure van insolventie binnen de Orde of het Instituut bij confrontatie met een beroepsbeoefenaar die binnen het toepassingsgebied valt van het Boek XX WER en o.a. de rol van de medecurator in kaart te brengen (draaiboek);
- richtlijnen aanreiken over hoe de beroepsbeoefenaars kunnen geïnformeerd worden over deze nieuwe wetgeving; en
- eventuele anomalieën in de wetteksten detecteren, en suggesties doen naar mogelijke aanpassingen aan de eigen deontologie.

Inhoudelijk zal in dit draaiboek eerst het algemeen kader worden geschetst met algemene richtlijnen en zullen daarnaast ook specifieke aandachtspunten voor ordes en instituten worden opgesomd. Tijdens het overleg werd voorgesteld te werken met een tijdslijn: van de start, nl. de preventie - detectie, tot de gevolgen, nl. de handelsonderzoeksfase – WCO – faillissement.

De Ordes en Instituten dienen op meerdere punten te worden betrokken:

- in geval van twijfel betreffende de verenigbaarheid van een bepaling van dit boek met een verplichting volgend uit het wettelijk statuut van de ondernemingen bedoeld in paragraaf 2 kunnen de rechtbank, de gedelegeerd rechter, de rechter-commissaris, hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek van elke partij in de insolventieprocedure, het advies vragen van de Ordes of Instituten waarvan de beroepsbeoefenaar deel uitmaakt.
- stellen een lijst op van de personen die door de rechtbank als insolventiefunctionaris (gerechtsmandataris en co-curator) kunnen worden aangeduid;
- vaststellen van “knipperlichten” die wijzen op financiële moeilijkheden van hun confrater;
- uitwisseling van informatie met de Kamers van Handelonderzoek;
- voordracht van confraters-lekenrechters in de ondernemingsrechtbank;
- bewaking van het beroepsgeheim van de confrater onder meer door de aanstelling van een bijkomende curator (co-curator)-vrije beroeper-confrater naast de curator (advocaat): opstellen van lijsten door de Instituten/Ordes.

Met confraternele groeten,

Thierry DUPONT
Voorzitter